

Αρχαίοι οικισμοί του δήμου Δίου - Ολύμπου

Χάρτης αρχαίας Πιερίας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με την αρχαία Ελληνική μυθολογία, ο Δίας απέκτησε από τη νύμφη Θυία δυο γιους, τον Μάγνητα και τον Μακεδόνα.

Ο Μάγνης βασίλεψε στα νότια του Ολύμπου, στη Θεσσαλία και η χώρα εκείνη ονομάστηκε από το όνομά του Μαγνησία.

Ο Μακεδών βασίλεψε στα βόρεια του Ολύμπου και η χώρα ονομάστηκε Μακεδονία.

Ο Μακεδών παντρεύτηκε την Ωρείθουα, τη θυγατέρα του Κέκρωπα, του βασιλιά της Αττικής και απέκτησε ένα γιο, τον Πίερο.

Ο Πίερος, βασίλεψε στα ριζά του Ολύμπου και η χώρα από το όνομά του ονομάστηκε Πιερία.

Ο Όλυμπος.

ΑΡΧΑΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ

Τα γεωγραφικά όρια της νότιας Πιερίας, κατά τους αρχαίους χρόνους είχαν ως εξής: τις εκβολές του ποταμού Πηνειού προς το νότο, τις εκβολές του ποταμού Αίσωνα προς το βορρά, τις ακτές του Θερμαϊκού κόλπου προς τα ανατολικά, μέχρι τις υπώρειες του Ολύμπου προς τα δυτικά.

Η ευλογημένη γη του δήμου Δίου - Ολύμπου, έχει το προνόμιο να εκτείνεται κάτω από τη σκιά ενός ιερού βουνού, τον Όλυμπο. Το ύψος του ιερού βουνού εκπέμπει άγρια μεγαλοπρέπεια, μυστικοπάθεια και ομορφιά.

Ο Όλυμπος βρισκόμενος στο κέντρο του Ελληνικού χώρου, ήταν και γενεσιουργός αιτία της δημιουργίας του γεωγραφικού χώρου των αρχαίων Ελλήνων.

Σύμφωνα με τον αρχέγονο Ελληνικό μύθο του Δία εναντίον των Τιτάνων και των Γιγάντων, που συμβολίζει τη νίκη του πολιτισμού στην πάλη των ανθρώπων, οι τεράστιοι βράχοι που εκσφενδόνιζε (από τον Όλυμπο) εναντίον τους ο πατέρας των θεών και των ανθρώπων και αστοχούσε, έπεφταν στη θάλασσα και έτσι δημιουργήθηκαν τα αιγαιοπελαγίτικα νησιά και οι χερσόνησοι.

Η θεομάνη παραολύμπια γη του δήμου Δίου - Ολύμπου, έχει το προνόμιο να φιλοξενεί «στους κόλπους της» 8 αρχαίους οικισμούς, οι οποίοι είναι: η Φίλα, το Ηράκλειον, τα Λείβηθρα, το Μούσειον, η Πίμπλεια, το Δίον, η Πιερίς, και η πόλη Πιερία.

Η ΦΙΛΑ

«Φίλα, πόλις Μακεδονίας, κτίσμα Δημητρίου του Αντιγόνου παιδός, του Γονατά καλουμένου, ος από της τούτου μητρός Φίλας επί του Πηνειού έκτισε πόλιν Φίλαν.....» (Στέφανος Βυζάντιος)

Τη θέση και τον ιδρυτή της Φίλας την μαθαίνουμε από τον Στέφανο Βυζάντιο, κατά τον οποίο η πόλη χτίστηκε από το βασιλιά της Μακεδονίας, τον Δημήτριο Β΄, (239-229 π.Χ.), στις αριστερές όχθες του ποταμού Πηνειού. Η Φίλα ήταν κόρη του Αντιπάτρου, σύζυγος του στρατηγού Κρατερού και με δεύτερο γάμο σύζυγος του Δημητρίου Πολιορκητή. Το όνομά της τιμάται, γιατί υπερασπίστηκε με γενναιότητα την Κύπρο κατά την επίθεση του Πτολεμαίου, στο χρόνο που ο σύζυγός της Δημήτριος πολιορκούσε την Σάρτη.

Πιάστηκε αιχμάλωτη, αλλά αργότερα απελευθερώθηκε και αγωνίστηκε πάλι στην Μακεδονία για να προστατεύσει την εξουσία του συζύγου της. Το 287 π.Χ. μετά την απώλεια της Μακεδονίας και την πτώση του συζύγου της, δεν άντεξε και αυτοκτόνησε. Έτσι ο Δημήτριος Β΄ ονόμασε τη νέα πόλη Φίλα, προς τιμή της γιαγιάς του. Μεγάλη σημασία έδωσαν στην ίδρυση της Φίλας οι Μακεδόνες βασιλείς, οι οποίοι την περιέβαλλαν με ιδιαίτερη εύνοια.

Αν και ήταν μικρή πόλη, είχε το προνόμιο να κόβει νομίσματα με το όνομά της. Τα νομίσματά της έφεραν την εικόνα της Νίκης, ή νεανική κεφαλή και τα σύμβολα ΦΙΛΑ.

Η Φίλα αρχικά είχε σκοπό τον έλεγχο της εξόδου των Τεμπών και απόκρουση των επιδρομών από νότο και ιδιαίτερα των ορεινών Μαγνήτων. Γι' αυτό και ισχυρό φρούριο περιστοιχίζε και υπεράσπιζε την πόλη. Πιο γνωστή μας είναι η Φίλα από τους αγώνες μεταξύ των Μακεδόνων και Ρωμαίων, κατά την περίοδο 171 - 168 π.Χ. Η επίδρασή της σ' αυτόν τον πόλεμο ήταν σημαντική.

Ο Τίτος Λίβιος την τοποθετεί 7,5 περίπου χιλιόμετρα νοτιότερα του Ηρακλείου. Ο Στέφανος Βυζάντιος προσδιορίζει τη θέση της «επί του Πηνειού». Ο Desdèvises προσδιορίζει την τοποθεσία της κοντά στον χείμαρρο Μπουρουβάρι, κοντά στον Πυργετό. Ο Δήμιτσας την τοποθετεί «επί της αριστερής όχθης της εκβολής του Πηνειού».

Το πιο πιθανό είναι ότι, η Φίλα βρίσκεται, στην τοποθεσία «στον λόφο του Καραλή», στα σύνορα του νομού Πιερίας με το νομό Λάρισας, 10 χλμ. περίπου νοτιότερα από το Κάστρο του Πλαταμώνα, όπου εντοπίζεται οχυρωμένη ακρόπολη, με μεγάλο περίβολο και διασκορπισμένα θραύσματα κεραμιδιών καθώς και πολλά όστρακα κεραμικών αγγείων.

Η θέση της Φίλας βρίσκονταν στο νοτιότερο άκρο της Πιερίας και επομένως της Μακεδονίας, την οποία διαχωρίζε από τη Θεσσαλία. Ήταν από τη φύση της, θέση ισχυρή και έλεγχε τη διέλευση από τα στενά των Τεμπών.

Οι εκβολές του ποταμού Πηνειού.

Το 171 π.Χ. ο Περσέας, είχε ορμητήριο τη Φίλα και αφού εγκατέστησε φρουρές, εξασφάλισε την επιτήρηση των Τεμπών, εισέβαλε στη Θεσσαλία και συγκρούστηκε με τους Ρωμαίους. Η σύγκρουση αυτή δεν κατέληξε σε ουσιώδες αποτέλεσμα. Θεωρείται όμως από τους ιστορικούς ότι έκλεινε υπέρ των Μακεδόνων,

Όμως ο Περσέας εγκατέλειψε τη Θεσσαλία και επέστρεψε στη Φίλα. Οι Ρωμαίοι όμως ανενόχλητοι όλο το Χειμώνα ανασυντάχθηκαν και τροφοδοτούνταν από το Θεσσαλικό κάμπο. Ο Περσέας αργότερα εγκατέλειψε και τη Φίλα και άφησε εκεί τον Τιμόθεο με αρκετή στρατιωτική δύναμη. Για δυο χρόνια η Φίλα απέκλειε την εισβολή των Ρωμαίων από τα στενά των Τεμπών στην Μακεδονία.

Το 169 π.Χ. όμως, εξαιτίας της αδράνειας του Περσέα, η Φίλα καταλήφθηκε από τους Ρωμαίους και χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη εφοδιασμού των Ρωμαϊκών στρατευμάτων, γιατί ήταν πλούσια σε δημητριακά και στην κτηνοτροφία, εξαιτίας της εύφορης πεδιάδας της.

Έτσι οι Ρωμαίοι εξασφάλισαν τα νώτα τους και ακίνδυνα πλέον προσπάθησαν να εισβάλουν στο εσωτερικό της Μακεδονίας, ενώ αποτέλεσε το ασφαλέστερο ορμητήριο για την πολιορκία και κατάκτηση της πόλης του Ηρακλείου.

ΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

«Πρώτη πόλις Μακεδονίας Ηράκλειον» (Σκύλ. Περίπλους σ. 25)

Η αρχαιότερη αναφορά για την πόλη του Ηρακλείου είναι του Σκύλακος 5^{ος} αι. π.Χ., «Πρώτη πόλις Μακεδονίας Ηράκλειον». Απ' αυτή την αναφορά μαθαίνουμε ότι δεν υπήρχε άλλη πόλη μέχρι τον Πηνειό, μέχρι τα νότια της Πιερίας. Η Φίλα ιδρύθηκε δύο αιώνες περίπου αργότερα, από την εποχή του αρχαίου Γεωγράφου.

Το Ηράκλειον, προφανώς πήρε αυτό το όνομα, είτε προς τιμή του ήρωα Ηρακλή, είτε από ομώνυμο ναό, γιατί είναι γνωστή η προτίμηση στη λατρεία του ήρωα, από τον οποίο οι βασιλείς των Μακεδόνων υπερηφανεύονταν ότι προέρχονταν η καταγωγή τους. Η ακρόπολη του Ηρακλείου βρίσκεται στον λόφο, όπου σήμερα βρίσκεται το Κάστρο του Πλαταμώνα και έλεγχε τον οδικό άξονα προς τα Τέμπη και προς τη νότια Ελλάδα αντίστοιχα.

Αρχικά ιδρύθηκε να εμποδίζει τις εχθρικές επιδρομές από το νότο, προς την Πιερία και την Μακεδονία. Τη στρατιωτική του σημασία γνώριζαν όχι μόνο οι Μακεδόνες, αλλά και όλοι οι μεταγενέστεροι όπως οι Ρωμαίοι, Βυζαντινοί, Ενετοί και Τούρκοι.

Σ' αυτήν την τοποθεσία ίσως να τερματίστηκε και ο τελικός αγώνας μεταξύ Πιέρων και Μακεδόνων, στον οποίο νίκησαν οι Μακεδόνες, όπου αργότερα ίδρυσαν ναό και γιόρταζαν « τα Ηράκλεια », προς τιμή του μυθικού τους ήρωα.

Στη νότια πλευρά του λόφου όπου βρίσκεται η ακρόπολη του Ηρακλείου, υπάρχει η κοίτη του μικρού ποταμού Απίλα, οι πηγές του οποίου βρίσκονται στον Όλυμπο. Η στρατηγική θέση και η πολεμική σημασία του Ηρακλείου, μας είναι γνωστή από την εποχή της εισβολής των Ρωμαϊκών λεγεώνων στην Μακεδονία, κατά την εξιστόρηση των συμβάντων από τον Τίτο Λίβιο.

Η πόλη αυτή έχει επίκαιρη θέση και αποτελούσε το μήλο της έριδος μεταξύ Ρωμαίων και Μακεδόνων, κατά τον Γ΄ Μακεδονικό πόλεμο 171 - 168 π.Χ. Τελικά ο Ρωμαίος ύπατος Αιμίλιος Παύλος, κατέλαβε το Ηράκλειο (αλλά δεν το κατέστρεψε) και αργότερα νίκησε τον Περσέα, στην μάχη της Πύδνας το 168 π.Χ.

Ηράκλειον, αναφέρεται η πόλη μέχρι την κατάκτησή της από τους Ρωμαίους, ενώ στους μετέπειτα χρόνους, επικράτησε η ονομασία « Ηράκλεια ». Η πόλη του Ηρακλείου, ήταν η μόνη που διέθετε λιμάνι, σ' ολόκληρο το χώρο της νότιας Περίας.

Η Ηράκλεια, από τα τέλη του 4^{ου} αι. μ.Χ. δοκίμασε την λεηλασία και την καταστροφή των από Βορρά βαρβαρικών ορδών. Το πιθανότερο είναι ότι, στα μέσα του 6^{ου} αι. μ.Χ., η Ηράκλεια καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Ούννους και τους Σλάβους.

Για τελευταία φορά αναφέρεται από τον Στέφανο Βυζάντιο.

Οι Βυζαντινοί, εξαιτίας των αραβικών πειρατικών λεηλασιών και των Βουλγαρικών επιδρομών του 10^{ου} αι. μ.Χ., αποφάσισαν να κατοικήσουν την έρημη πόλη και να την ενισχύσουν με νέο τείχος. Η νέα Βυζαντινή πόλη ονομάστηκε Πλαταμών.

Το έτος 1995, στον λόφο όπου βρίσκεται το Κάστρο του Πλαταμώννα, εντοπίστηκε από την αρχαιολογική σκαπάνη, τμήμα Ελληνιστικού ισοδομικού τείχους, το οποίο ανήκει στον περίβολο της ακρόπολης του Ηρακλείου. Επίσης, εξαιτίας της κατασκευής της νέας δυτλής σιδηροδρομικής γραμμής, στα βόρεια πρηνή του λόφου όπου βρίσκεται το Κάστρο του Πλαταμώννα, περιοχή με το τοπωνύμιο «Κρασιά», στο δημοτικό διαμέρισμα του Νέου Παντελεήμονα του δήμου Δίου - Ολύμπου, η αρχαιολογική υπηρεσία έχει διεξάγει σωστικές αρχαιολογικές ανασκαφές.

Τα ευρήματα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη, ήταν πολλά. Έχουμε συνεχή κατοίκηση στο χώρο αυτό, από τη Νεολιθική εποχή μέχρι και τους Μεταβυζαντινούς χρόνους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί, ο εντοπισμός τμήματος του λιμανιού της πόλης του Ηρακλείου, ο εντοπισμός ενός αφιδωτού κτιρίου που ανάγεται στους Γεωμετρικούς χρόνους, καθώς και άλλα πολλά σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα.

Αμφορείς από το λιμάνι του Ηρακλείου.

ΛΕΙΒΗΘΡΑ ΟΛΥΜΠΟΥ

«Εν τω Ολύμπω πόλις οικόιτο Λείβηθρα, η επί της Μακεδονίας τέτραπται το όρος» (Παυσανίας ΙΧ, 30, 9)

Από την αρχαιότητα, πόλεις της Περίας πασίγνωστες για την Μουσολατρεία τους είναι τα Λείβηθρα, η Πίμπλεια, το Δίον και η Περίς. Όλες τους βρίσκονται στις υπώρειες του μυθικού βουνού, του Ολύμπου. Τα Λείβηθρα βρίσκονται βόρεια του Πλαταμώννα, στην περιοχή μεταξύ της Σκοτίνας και της Παλιάς Λεπτοκαρυάς, περιοχή όπου διέρχεται ο αρχαίος ποταμός Συσ. Η ερμηνεία του ονόματος του ποταμού είναι αγριόχοιρος. Ο ποταμός σήμερα ονομάζεται Ζηλιάνα.

Η λέξη Λειβηθρα, προέρχεται από την αρχαία ρίζα λειβ-, από την οποία και λείβω = στάζω, χύνω, εκχέω. Επομένως τα Λειβηθρα σημαίνουν ένυδρος τόπος, περιοχή με πολλά νερά. Οι σημερινοί κάτοικοι την τοποθεσία αυτή την ονομάζουν «Κανάλια», από τη λατινική λέξη «Canalis» = οχετός, τάφος.

Στα Λειβηθρα, ζούσαν και τραγουδούσαν οι Λειβηθρίδες Μούσες. Τα Λειβηθρα είναι η πατρίδα του Ορφέα. Ο Ορφέας παντρεύτηκε την Ευρυδίκη. Μια μέρα είδε την Ευρυδίκη ο Αρισταίος και θέλησε να τη βιάσει. Η Ευρυδίκη για ν' αποφύγει τον Αρισταίο, έτρεξε μέσα στη δασωμένη ρεματιά. Κάποια στιγμή πάτησε πάνω σε ένα φίδι, τη δάγκωσε και πέθανε.

Απαρηγόρητος ο Ορφέας κατέβηκε στον Άδη να αναζητήσει τη γυναίκα του. Με τους ήχους της λύρας του, σαγηνεύει τους χθόνιους θεούς. Οι θεοί του Κάτω Κόσμου, συγκατανεύουν να του δώσουν πίσω την Ευρυδίκη, με έναν όρο όμως: ώσπου να βγει στο φως του ήλιου, να μη γυρίσει να τη δει.

Μπροστά ο Ορφέας με τη λύρα, πίσω του η Ευρυδίκη, πορεύθηκαν προς το φως. Η λαχτάρα του Ορφέα ήταν τόση, που δεν άντεξε. Γύρισε, την είδε και την έχασε για πάντα. Ο Ορφέας γύρισε στο φως μόνος. Μάζευε γύρω του τους άντρες των Λειβήθρων και τους μιλούσε για αγνότητα.

Ο Ορφέας έγινε ο ευρετής των οργιαστικών τελετών του Βάκχου. Στις τελετές αυτές έπαιρναν μέρος μόνο άνδρες. Οι γυναίκες των Λειβήθρων, ένα βράδυ, πήραν τα όπλα των ανδρών τους, σκότωσαν τον Ορφέα και τα κομμάτια του τα πέταξαν στη θάλασσα. Πέρασε καιρός από τη βραδιά του φονικού και έπεσε λοιμός στα Λειβηθρα. Ρώτησαν το μαντείο οι Λειβήθριοι, τι έπρεπε να κάνουν για να σωθούν από το θανατικό και το μαντείο τους είπε, να ψάξουν να βρουν τα κομμάτια του Ορφέα και να τα θάψουν στα Λειβηθρα. Έτσι και έπραξαν.

Ο τάφος του Ορφέα, που αρχικά ήταν ένα απλό ηρώο, μετατράπηκε σιγά σιγά σε ιερό, όπου λατρεύτηκε με θυσίες όπως οι θεοί. Εδώ βρισκόταν και το κυπαρισσένιο του άγαλμα, «το ξόανο». Το ιερό αυτό με τον τάφο του Ορφέα, ήταν για τις γυναίκες «παντελώς άβατον».

Όμως ήρθε χρησμός από το θεό Διόνυσο που έλεγε, ότι η αμαρτωλή πόλη των Λειβήθρων θα καταστραφεί, υπό Συός, αν δει τα οστά του Ορφέα ο ήλιος. Οι Λειβήθριοι, δεν έδωσαν σημασία στον χρησμό. Δεν είναι δυνατόν είπαν, να καταστραφεί μια ολόκληρη πόλη, υπό Συός, από ένα αγριόχοιρο δηλαδή. Γέλασαν και ξέχασαν το χρησμό του θεού.

Πέρασε καιρός, από την ημέρα του χρησμού. Και ένα πρωινό, ένας βοσκός, ακούμπησε στην κολώνα, όπου πάνω της ήταν η νεκροδόχος υδρία με τα οστά του Ορφέα. Στον ύπνο του ο βοσκός, τραγουδούσε με γλυκιά φωνή τραγούδια του Ορφέα.. Άκουσαν το τραγούδι του οι άνθρωποι και άρχισαν να μαζεύονται γύρω του. Μα κάποια στιγμή, η νεκροδόχος υδρία έπεσε από την κολώνα, έσπασε και είδε ο ήλιος τα οστά του Ορφέα.

Την ίδια στιγμή άνοιξαν οι καταρράχτες του ουρανού, πλημμύρησε ο ποταμός Συς και τα ορμητικά νερά του, έπνιξαν, ρήμαξαν, την αμαρτωλή πόλη των Λειβήθρων. Ο χρησμός του θεού Διόνυσου πραγματοποιήθηκε. Ο Συς, ρήμαξε τα Λειβηθρα. Ο Συς, ο ποταμός, όχι ένας αγριόχοιρος.

Ο αρχαιολογικός χώρος εκτείνεται στην παραολύμπια ζώνη των δημοτικών διαμερισμάτων της Λεπτοκαρυάς και της Σκοτίνας του δήμου Δίου - Ολύμπου. Περιβάλλεται από τις κοίτες των χειμάρρων, που καλύπτονται από αιωνόβιο πλατανόδασος, σίγουρα το ομορφότερο του Ολύμπου.

Το αιωνόβιο πλατανόδασος των Λειβήθρων.

Οι πρώτες αρχαιολογικές ανασκαφικές εργασίες, ξεκίνησαν το έτος 1995, με σκοπό την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και την προστασία του από τις πλημμύρες και από τις φυσικές καταστροφές. Στην ακρόπολη σώζεται σε πολλά σημεία της ο οχυρωματικός της περίβολός της, του οποίου μερικά τμήματά του κατέρρευσαν στους χείμαρρους. Οι επιφανειακές ενδείξεις και οι πολλές αρχαιοκαπηλικές τομές, δείχνουν ότι εσωτερικά του περιβόλου σώζονται σειρές από κτίσματα.

Ο αρχαιολογικός χώρος των Λειβήθρων έχει συνολική έκταση πάνω από 1500 στρέμματα, (πόλη, ακρόπολη, νεκροταφεία, κλπ.). Περιλαμβάνει: την περιτειχισμένη αρχαία ακρόπολη, στο Ν.Α. άκρο του υψώματος της πόλης, τον αρχαίο οικισμό που εκτείνεται στα υψώματα Βορειοδυτικά της ακρόπολης, τα αρχαία νεκροταφεία, που χρονολογούνται από τους Μυκηναϊκούς χρόνους έως την Ελληνιστική εποχή και απλώνονται από την περιοχή της Παλιάς Λεπτοκαρυάς έως και την περιοχή της Σκοτίνας.

Στο πλαίσιο των σωστικών ανασκαφών, για την κατασκευή της νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής, εντοπίστηκε και ανασκάφηκε μία «αγρέπαυλις» = (αγροτική οικία με εσωτερική αυλή), καθώς και ένας «πιθεώνας» της Ελληνιστικής εποχής, σε αμπελώνα της περιοχής των Λειβήθρων και βρίσκεται στη θέση «Ντουβάρι», στο δημοτικό διαμέρισμα της Σκοτίνας του δήμου Δίου - Ολύμπου. Επίσης στο 7^ο χιλιόμετρο της επαρχιακής οδού Λεπτοκαρυάς - Καρυάς, περιοχή με το τοπωνύμιο «Βακούφικα», βρέθηκε Μυκηναϊκό νεκροταφείο των Λειβήθρων, δυστυχώς συλημένο, που χρονολογείται από τον 15^ο αι. π.Χ. έως τον 11^ο αι. π.Χ.

Η πρωϊμότερη κατοίκηση που εντόπισε η αρχαιολογική σκαπάνη στα Λειβήθρα, χρονολογείται στα Μυκηναϊκά χρόνια, ενώ η καταστροφή της ακρόπολης των Λειβήθρων χρονολογείται περίπου στο α' τέταρτο του 1^{ου} αι. π. Χ.

Ευχή όλων μας είναι, να συνεχιστούν οι ανασκαφές στα Λειβήθρα, έτσι ώστε μελλοντικά με τις απαραίτητες ενέργειες να μετατραπούν σε επισκέψιμο χώρο, με σκοπό να γίνει γνωστή στο ευρύτερο κοινό « η μουσική πόλη », στην οποία γεννήθηκε ο Ορφέας.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

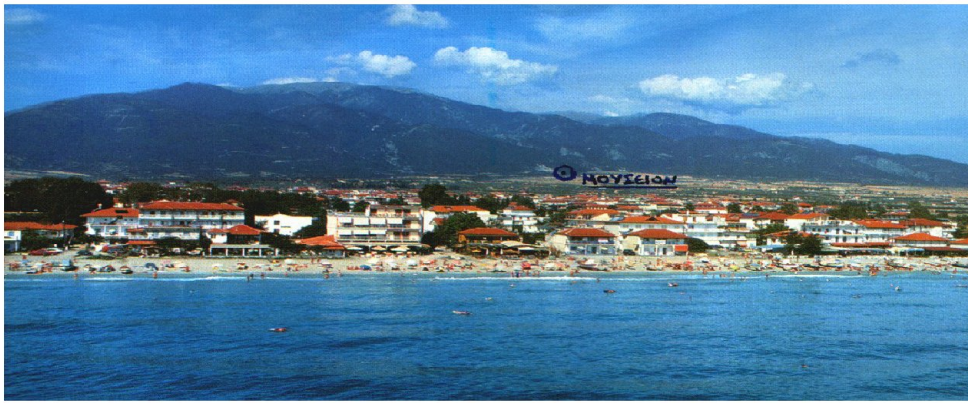
«Μούσειον τόπος περί τον Όλυμπον τον εν Μακεδονία» (Πολύβιος)

Ο Στέφανος Βυζάντιος (λεξικογράφος) μας διέσωσε την παρακάτω μαρτυρία του Πολυβίου: «Μούσειον τόπος περί τον Όλυμπον τον εν Μακεδονία». Ο Desdevises τοποθετεί το Μούσειο, μεταξύ των ποταμών Ενιπέα και Βαφύρα, κοντά στο Δίον. Πιστεύει πως «το μνημείο του Ορφέα», βρίσκεται στο Μούσειο. Όμως ο Πausanias, πολλά μας αφηγείται για «το Ορφικό μνημείο» και δεν είναι νοητή, η αποσιώπηση του Μουσείου. Επίσης ο Desdevises, (εσφαλμένα) πιστεύει ότι η μονή του Αγίου Διονυσίου αντικατέστησε αρχαίο ναό του Διονύσου. Η μονή όμως του Αγίου Διονυσίου είναι πολύ μεταγενέστερη.

Το Μούσειον της Πιερίας, πρέπει να βρίσκεται στις υπώρειες του Ολύμπου, μεταξύ της πόλης των Λειβήθρων και της πόλης του Δίου. Η θαυμάσια τοποθεσία, που εκτείνεται απέναντι από την Λεπτοκαρυά και στο μέσο των κατοικιών των Λειβηθρίδων και Πιμπληϊδων Μουσών, θα ήταν και η θέση της πόλης του Μουσείου.

Το πιο πιθανό είναι ότι, το αρχαίο Μούσειο βρίσκεται στις υπώρειες του Ολύμπου, στη θέση «Τοπόλιανη», στα σύνορα μεταξύ Λεπτοκαρυάς και Λιτοχώρου, όπου εντοπίζεται οχυρωμένη ακρόπολη, με περίβολο και διασκορπισμένα θραύσματα κεραμιδιών και πολλά όστρακα κεραμικών αγγείων.

Τέλος, ο Πολύβιος, επισκέφθηκε το 169 π.Χ., κατά τη διάρκεια του Γ' Μακεδονικού πολέμου (171 - 168 π.Χ.), το Ηράκλειο = (σημερινό Κάστρο του Πλαταμώνα). Από το Ηράκλειο, είναι εντυπωσιακή η τοποθεσία των υπωρειών του Ολύμπου. Και εξαιτίας της θαυμάσιας θεάς του Ολύμπου, ο Πολύβιος, σίγουρα θα ζήτησε πληροφορίες για τις πόλεις που βρίσκονταν στα ριζά του Ολύμπου και έτσι θα γνώριζε, (έστω και από μακριά) και για το Πιερικό Μουσείο.

Το αρχαίο Μούσειον. Η ΠΙΜΠΛΕΙΑ

«Χωρίον ἐστὶν ἡ Πιμπληΐς κατὰ Πιερίαν» (Σχόλια εἰς Ἀπολλών. Ρόδ. 25.)

Ἡ λέξη Πίμπλεια, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαία ρίζα πλα- & πλη-, ἀπὸ τὴν ὁποία = πίμπλημι = (γεμίζω) , πιμπλάναι, πλήθος, πολὺς, πλούτος. (Liddell & Scott στο λ. Πίμπλημι). Πρόκειται γιὰ μικρὴ πόλη τῆς Πιερίας, περίφημη καὶ αὐτὴ γιὰ τὴν Μουσολατρεία τῆς.

Φημίζονταν ὡς « ἱερὴ πόλη », καθὼς καὶ ὡς περιοχὴ λατρείας τῶν Μουσῶν, ὅπως καὶ τὰ Λεῖβηθρα. Ἀκόμα υπήρχε καὶ ὄρος, ἢ ψηλὸς βράχος καὶ πηγὴ, ποὺ ἔφεραν τὸ ἴδιο ὄνομα με τὴν πόλη. Ἐπίσης, ἀπὸ τὴν πόλη Πίμπλεια, οἱ Μούσες λέγονταν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ποιητὲς καὶ «Πιμπληΐδες » ἢ ἀλλιῶς « Πιμπληάδες Μούσες».

Ορφέας & Μούσες.

Ἡ θέση τῆς Πίμπλειας, δὲν ἔχει ἐντοπιστεῖ ἀκόμη μέχρι καὶ σήμερα.

Ὁ Στράβωνας μας λέει ὅτι, ἡ Πίμπλεια βρίσκεται μεταξὺ τῶν πόλεων τοῦ Δίου καὶ τῶν Λεῖβηθρων.

Ὁ Leake τὴν τοποθέτησε κοντὰ σὴν περιοχὴ ὅπου βρίσκεται ἡ μονὴ τοῦ Ἀγ. Ἰωάννη, στο Λιτόχωρο. Ὁ Δήμιτσας τοποθετεῖ τὴν Πίμπλεια στο Λιτόχωρο καὶ «ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ».

Ὁ Κοτζίας τοποθετεῖ τὴν Πίμπλεια κοντὰ σὴν περιοχὴ ὅπου βρίσκεται ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς, στο Δίον.

Το πιο πιθανό είναι ότι, η Πίμπλεια βρίσκεται στον λόφο, κοντά στο «πεδίο βολής του Λιτοχώρου», όπου εντοπίζεται οχυρωμένη ακρόπολη, με περίβολο και διασκορπισμένα θραύσματα κεραμιδιών, καθώς και με πολλά όστρακα κεραμικών αγγείων.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των «Πιμπληϊδων Μουσών» ήταν ότι, προτιμούσαν για κατοικία τους, τα αμόλυντα νερά των πηγών του Ολύμπου.

Σύμφωνα με τον Επίχαρμο, από τον Πίερο και την Πιμπληΐδα, γεννήθηκαν οι «Πιμπληΐδες Μούσες», οι οποίες ήταν: η Νειλώ, η Τριτώη, η Ασωπώ, η Επταπόρη, η Αχελωΐς, η Τιτοπλώ και η Ροδία.

Όπως τα Λειβήθρα, έτσι και η Πίμπλεια δέχτηκε τον Ορφισμό.

Τέλος, οι κάτοικοι της Πίμπλειας, όπως και των Λειβήθρων, μετοίκησαν στους αρχαίους χρόνους, στη Βοιωτία και στη Φωκίδα, έγιναν οι ιδρυτές και οι δάσκαλοι της ποιητικής σχολής, καθώς και οι αίτιοι της ακμής της «Ελικωνίας ποίησης».

Ευχόμαστε όλοι μας, μελλοντικά η αρχαιολογική υπηρεσία, να κατορθώσει να εντοπίσει την Πίμπλεια, την πόλη στην οποία έζησαν και τραγουδούσαν οι «Πιμπληΐδες Μούσες».

ΤΟ ΔΙΟΝ

Στις υπώρειες του Ολύμπου, μόλις 6 χιλιόμετρα από τις Πιερικές ακτές, σε μια περιοχή προικισμένη και με αστείρευτη φυσική γοητεία, γίνονται αρχαιολογικές ανασκαφές από το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Στο Δίον συγκεντρώνονταν οι Μακεδόνες για να τιμήσουν σε τακτά χρονικά διαστήματα με θυσίες και αναθήματα τους ολύμπιους θεούς.

Ο βασιλιάς Αρχέλαος (413-399π.Χ.), λάμπρυνε τις πανηγύρεις με γυμνικούς και «σκηνικούς» αγώνες, ενώ ο Φίλιππος γιόρτασε στο Δίον ένδοξες νίκες και ο Αλέξανδρος ξεκινώντας για τη μεγάλη εκστρατεία θυσίασε στον Ολύμπιο Δία. Στο Δίον στήθηκε το περίφημο χάλκινο σύνταγμα του Λυσίππου, που παρίστανε τους είκοσι πέντε ιππείς που έπεσαν στη μάχη του Γρανικού.

Από το 1973, την εποπτεία των ανασκαφών στο Δίον, έχει ο καθηγητής της αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ. κ. Δημήτρης Παντερμαλής. Η ανασκαφική έρευνα προχώρησε με γρήγορο ρυθμό, κυρίως στο χώρο των ιερών και της αρχαίας πόλης.

Πλούσια ευρήματα ήρθαν να φωτίσουν την ιστορία του Δίου, αλλά και των Μακεδόνων. Σημαντικά ήταν τα αποτελέσματα της έρευνας για τις λατρείες των αρχαίων Μακεδόνων. Τα ιερά των θεών, μαζί με τα θέατρα και το στάδιο, εντοπίστηκαν έξω από τα τείχη της αρχαίας πόλης. Αυτό βέβαια δεν είναι τυχαίο. Δείχνει ότι τα ιερά δεν αφορούσαν μόνο το Δίον και τους κατοίκους του, αλλά ότι υπηρετούσαν λατρευτικές ανάγκες περισσότερων ανθρώπων, όπως ακριβώς τα μεγάλα κεντρικά ιερά στην υπόλοιπη Ελλάδα, τα οποία κατά τις πανηγύρεις δέχονταν χιλιάδες επισκεπτών.

Στα ιερά αυτά ιδρύονταν τα αναθήματα των προσκυνητών, ιδιαίτερα όμως στο τέμενος του Ολυμπίου Διός στήνονταν επιγραφές, δηλαδή δημοσιεύονταν κείμενα, που αναφέρονταν σε σημαντικά ζητήματα του κράτους των Μακεδόνων, όπως συνθήκες συμμαχίας, διακανονισμοί ορίων, τιμητικά ψηφίσματα, κι άλλα. Οι Μακεδόνες που συνέρρεαν στις πανηγύρεις είχαν τη δυνατότητα να διαβάζουν αυτά τα κείμενα και να ενημερώνονται.

Το Δίον στάθηκε φιλόξενο και στους ξένους θεούς. Η λατρεία του Σάραπι και της Ίσιδος, έφθασε εκεί ήδη στα ελληνιστικά χρόνια. Το αρχαίο Δίον ήταν μια σοφά ρυμοτομημένη πόλη. Πυκνό δίκτυο δρόμων που πλακοστρώθηκαν στα αυτοκρατορικά χρόνια, άρθρωναν τον οικισμό και επέτρεπαν την άνετη κυκλοφορία πεζών και οχημάτων, έχουν επισημανθεί και κατά μεγάλο μέρος ανασκαφεί δεκατέσσερις τέτοιοι δρόμοι.

Οι δρόμοι περικλείουν τα οικοδομικά τετράγωνα που περιέχουν όχι μόνο ιδιωτικά σπίτια, αλλά και πολλά εργαστήρια, καταστήματα και δημόσια κτίρια. Το εντυπωσιακότερο σύνολο είναι ένα συγκρότημα λουτρών που καλύπτει μια έκταση πάνω από 4000 τ.μ. Αξιοθαύμαστο είναι το σύστημα παροχής και αποχέτευσης του νερού με πήλινους, μολύβδινους και χτιστούς αγωγούς, που εξυπηρετούσε ποικίλες ανάγκες.

Τη θέση όπου έμελλε να ιδρυθεί το ιερό κάποιας θεότητας στην αρχαιότητα συχνά την όριζε ένα θεϊκό σημάδι. Το Δίον, που το θεοφόρο όνομά του το συνέδεε με τον Δία, βρίσκεται ακριβώς κάτω από τον Όλυμπο όπου αναβλύζουν, όπως στην αρχαιότητα, από ατέλειωτες πηγές τα νερά που χάνονται στα

φαράγγια του ιερού βουνού. Αλλά και κάτι άλλο: η περιοχή του Δίου με την πλούσια βλάστηση και τα πανύψηλα δέντρα, δέχεται με τις καλοκαιρινές καταιγίδες ριπές κεραυνών.

Οι αιωνόβιες βαλανιδιές μέσα στον αρχαιολογικό χώρο φέρουν τα ίχνη τους. Δεν χρειάζονταν πιο φανερές διοσημίες για την επιλογή της θέσης του ιερού και της πόλης του Διός, κάτω από τη σκιά του Ολύμπου.

Το ιερό της Δήμητρας στο Δίον.

Η ΠΙΕΡΙΣ

Η πόλη Πιερίς, βρίσκονταν βόρεια της Πίμπλειας, στις υπώρειες του Ολύμπου. Η Πιερίς ήταν και αυτή διάσημη για την λατρεία των μουσών, όπως τα Λείβηθρα και η Πίμπλεια. Οι μούσες που λατρεύονταν στην πόλη αυτή λέγονταν Πιερίδες.

Έτσι, οι Λειβηθρίδες, οι Πιμπληίδες και οι Πιερίδες μούσες, ήταν οι πιο γνωστές μούσες σε όλη την Ελλάδα. Αρχικά ήταν γνωστές ως «Ολυμπιάδες μούσες» και αργότερα ως «Πιερίδες μούσες» = (δηλ. από την περιοχή της Πιερίας). Και στην Πιερίδα δίδαξε και λατρεύτηκε ο Ορφέας. Επίσης άγαλμα του Ορφέα βρίσκονταν στην Πιερίδα.

Σύμφωνα με τον Διόδωρο (17, 16), υπήρχε «εν Πιερίδι» άγαλμα του Ορφέα, ενώ σύμφωνα με τον Πλούταρχο (Αλέξ. 14), «περί Λείβηθρα» υπήρχε το κυπαρισσένιο ξόανο του Ορφέα, που έβγαζε συνεχώς ιδρώτα, κατά τη διάρκεια της τέλεσης «εν Δίω των Ολυμπίων αγώνων», πριν την εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου κατά των Περσών. Αυτό το γεγονός, σύμφωνα με τον μάντη Αρίστανδρο σήμαινε, ότι οι ποιητές και οι μουσικοί πολύ θα κοπιάσουν για να υμνήσουν τα κατορθώματα του Μ. Αλεξάνδρου.

Ο έφορος αρχαιοτήτων Νικ. Κοτζιάς, πίστευε ότι, η πόλη Πιερίς, βρίσκονταν πολύ κοντά στο σημερινό Δίον, δίπλα στον Βαφύρα ποταμό. Ο Νικ. Κοτζιάς, σωστά πιστεύει (με βάση τις αρχαίες πηγές, (Διόδωρος 17,16), ότι υπήρχαν δύο μαντεία σε διάφορους τόπους, στην Πιερίδα και στα Λείβηθρα, στα οποία υπήρχαν = το άγαλμα και το ξόανο του Ορφέα = (το ξόανο θεωρείται και το αρχαιότερο). Επίσης σωστά παρατηρεί ότι στη φράση «εν Πιερίδι», εννοεί την πόλη και όχι την περιοχή. Όταν οι αρχαίοι μιλούσαν για την περιοχή, (και όχι για την πόλη), τότε την ανέφεραν με την ονομασία = «εν Πιερία».

Ο Στράβωνας (9, 410), μας λέει καθαρά για την ύπαρξη πόλης με το όνομα Πιερίς, «οι και την Πιερίδα και το Λείβηθρον και την Πίμπλειαν ταις αυταίς θεαίς (ενν. τις Μούσες) ανέδειξαν, εκαλούντο δε Πίερες».

Επομένως, σίγουρα υπήρχε και πόλη Πιερίς, η οποία σώζονταν κατά την Ελληνιστική περίοδο. Πολλοί πιστεύουν ότι, η Πιερίδα δεν βρισκόταν κοντά στο Δίον. Και αυτό γιατί, οι αρχαιότερες πόλεις ιδρύονταν κοντά στα βουνά, για λόγους ασφαλείας, και κυρίως οι Πιερικές πόλεις, από τις οποίες ξεκίνησε η λατρεία των Μουσών. Και μας είναι γνωστό ότι, οι αρχαιότερες πόλεις της Πιερίας ήταν η Πιερίς, η Πίμπλεια και τα Λείβηθρα.

Σύμφωνα με τις αρχαίες πηγές, ο συνδυασμός = πηγών, ποταμών, δασών και βουνών, αποτελούσε την κατοικία των Μουσών, = «και από τους εορτάζοντας εν Δίω δεν οράται, αλλά “αγγέλλεται” εις αυτούς, ότι ίδρωσε το εν Πιερίδι άγαλμα του Ορφέως, όπως και το περί τα Λείβηθρα ξόανον». Αρχαία πόλη φαίνεται ότι υπήρχε, σε απόσταση 4 χιλιομέτρων περίπου δυτικά του Δίου, στις υπώρειες του Ολύμπου, και μάλιστα στο σημείο όπου διέρχεται ο ποταμός Ελικώνας. Εκεί όπου, σύμφωνα με την παράδοση, τα νερά του ποταμού χύθηκαν στη γη, για να μην παρέχουν τον εξαγνισμό

στις γυναίκες που σκότωσαν τον Ορφέα, οι οποίες επιχείρησαν να πλύνουν τα χέρια τους, για να εξαγνιστούν από τον φόνο του Ορφέα.

Οι μαινάδες σκοτώνουν τον Ορφέα.

Ο Πausanίας μας αναφέρει ότι, σε ένα σημείο υπήρχαν τα οστά του Ορφέα = «ιόντι δε εκ Δίου την επί το όρος και στάδια προεληθότι είκοσι κίων τε εστιν εν δεξιά και επίθημα επί τω κίονι υδρία λίθου, έχει δε τα οστά του Ορφέως η υδρία, καθά οι επιχώριοι λέγουσι. Ρει δε και ποταμός Ελικών». Ήταν όμως αυτή, η αρχαία πόλη Πιερίας ; Ο Σωτηριάδης παρατήρησε στα ριζά του Ολύμπου, (πάνω από την κοίτη του ποταμού Ουρλιά και Ελικώνα), στη θέση 'Καστράκι', δεκάδες ογκωδέστατους κωνοειδής λίθους, οι οποίοι κάλυπταν αρχαίους τάφους.

Στη θέση Καστράκι, βρήκε μόνο ερείπια παλιού μοναστηριού. Ο Σωτηριάδης επίσης παρατήρησε, (σε απόσταση 4 ωρών Β.Δ. του Δίου, κοντά στην Μονή της Πέτρας Ολύμπου), μεγάλο περίβολο αρχαίας πόλης, = «των αυτών Πιέρων, ως πιστεύω εσημείωσα 4 ώρας δυτικά του Δίου, εις τας παρά την Πέτραν δασωδεστάτας και ωραιοτάτας άλλως κλιτύς του Ολύμπου». Ίσως ο Σωτηριάδης να εντόπισε, τον αρχαίο οικισμό (φρούριο), που βρίσκεται στην Πέτρα Ολύμπου.

Το πιο πιθανό είναι ότι, η Πιερίας βρίσκεται στην περιοχή της Αγίας Τριάδας στο χωριό Βροντού, περίπου 10 χιλιόμετρα Β.Δ. του Δίου, όπου εντοπίζεται οχυρωμένη ακρόπολη, με περίβολο και διασκορπισμένα θραύσματα κεραμιδιών, καθώς και με πολλά όστρακα κεραμικών αγγείων. Η Πιερίας πιθανόν να ιδρύθηκε τον 14ο αι. π.Χ. Στην περιοχή της Αγίας Τριάδας στη Βροντού, έχουν ανακαλυφθεί αρχαία ειδώλια, νομίσματα και αγγεία.

Η πόλη Πιερία

Στην περιοχή της Πιερίας, υπήρχε και ομώνυμη πόλη «Πιερία», μεταγενέστερη της Πιερίδος. Την αναφέρουν μόνο οι βυζαντινοί λεξικογράφοι Στέφανος Βυζάντιος και Σουΐδας. Ο πρώτος (λ. Πιερία) μας λέει για πόλη σε ομώνυμο τόπο της Μακεδονίας: «Πιερία, πόλις εν ομωνύμω χωρίω. Ο πολίτης Πιεριώτης και Πιερίτης και Πιερειύς». Ο δεύτερος (λ. Κρίτων) αναφέρει την Πιερία, όταν κάνει λόγο για κάποιον ιστοριογράφο Κρίτωνα, που κατάγονταν από την πόλη αυτή, = «Κρίτων, Πιεριώτης, πόλις δε Μακεδονίας εστίν η Πιερία, ιστορικός έγραψε Παλληνιακά, Συρακουσών κτίσιν, Περσικά, (Σικελικά), Συρακουσών περιήγησιν, και περί αρχής των Μακεδόνων».

Δυστυχώς δεν μας διασώθηκε κανένα από τα έργα του Κρίτωνα και δεν έχουμε καμιά άλλη πληροφορία για αυτό το θέμα. Έτσι, ο χρόνος και ο τόπος, που χτίστηκε η πόλη «Πιερία», μας είναι άγνωστος. Ο Heuzey, αβέβαιη θεωρεί την εικασία του Leake, ότι η πόλη βρισκόνταν στο χωριό Νέα Έφεσος. Στην κορυφή του λόφου του χωριού σώζεται τύμβος και η παλιά εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, η οποία έχει στο εσωτερικό της σημαντικές αγιογραφίες.

Μαινάδα σκοτώνει τον Ορφέα.

Ο Desdevises, πιστεύει ότι η Πιερία βρίσκεται στο χωριό Κονταριώτισσα. Στον λόφο του χωριού, βρίσκεται βυζαντινός θολωτός ναός της Παναγίας (Παναγία η Κονταριώτισσα). Υπήρχε και άλλη παλιά εκκλησία κατερειπωμένη, η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής. Οι αρχαιότερες εικόνες των ναών του χωριού, χρονολογούνται από το 1159. Στην Κονταριώτισσα, βρέθηκαν επιτύμβιες επιγραφές, μάλλον των τελευταίων αιώνων της Ρωμαιοκρατίας.

Δυτικά της Κονταριώτισσας, βρίσκονται τα ερείπια του παλιού χωριού της Βροντούς, (που πυρπολήθηκε στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο), του οποίου οι κάτοικοι μετοίκησαν μεταπολεμικά ανατολικά αυτού, και σχημάτισαν νέο ομώνυμο χωριό.

Παλαιότερα το χωριό αυτό λεγόταν και Βροντούσα. Την ονομασία την έλαβε από τον μεγάλο βρόντο που κάνουν τα νερά των διπλανών καταρρακτών του Ολύμπου, ή σύμφωνα με μια άλλη άποψη από τις συχνές βροντές των αστραλών και των βροντών.

Νότια της Βροντούς, στις βόρειες υπώρειες του Ολύμπου, στον πυθμένα μεγάλου φαραγγιού, βρίσκεται ένα αγίασμα που φέρει το όνομα «Αγία Κόρη», = όπου «σύμφωνα με την παράδοση του χωριού αυτού, επί Τουρκοκρατίας, κάποια κόρη προερχόμενη από το παλάτι της Πέτρας Ολύμπου, κυνηγημένη από τους Γενιτσάρους, κατέφυγε μέσα σ' αυτό το βάραθρο.

Μπήκε μέσα στο σπήλαιο, από το οποίο πηγάζει το αγίασμα, και για πολλά χρόνια μόνασε μέσα στο σπήλαιο αυτό. Πέθανε και αγίασε σε εκείνο το μέρος, χωρίς ποτέ να μάθουμε το όνομα της κόρης αυτής».

Η πόλη Πιερία, δεν αναφέρεται από τους αρχαίους συγγραφείς και επομένως δεν πρέπει να ήταν πολύ παλαιά πόλη. Μάλλον ιδρύθηκε μετά την Ρωμαϊκή κατάκτηση, από κατοίκους άλλων πόλεων, που για την σωτηρία τους, μετακινήθηκαν σε ασφαλέστερους ορεινούς και δασώδεις τόπους.

Το πιο πιθανό είναι ότι, η πόλη Πιερία βρίσκεται στο χωριό Κονταριώτισσα, (στα υψώματα), και πιθανόν να βρίσκεται δίπλα στο δάσος του Αδριανού, όπου είναι εμφανή σε μεγάλη έκταση, τα υπολείμματα των ερειπίων μιας αρχαίας σημαντικής πόλης.

Τέλος, στο χώρο όπου βρίσκεται η πόλη Πιερία, (δίπλα στο δάσος του Αδριανού, στην Κονταριώτισσα), και (ως Ρωμαϊκή πόλη), έχουν ανακαλυφθεί πολλές ρωμαϊκές επιτύμβιες στήλες, νομίσματα και αγγεία, τα οποία φυλάσσονται στο αρχαιολογικό μουσείο Θεσσαλονίκης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στη νότια Πιερία, οι αρχαιολογικές ανασκαφικές εργασίες, (εκτός από το Δίον), πραγματοποιήθηκαν μόνο στην ακρόπολη των Λειβήθρων και στο Κάστρο του Πλαταμώνα, οι οποίες δυστυχώς άρχισαν μόλις πριν από μερικά χρόνια. Τα ευρήματα όμως των ανασκαφών είναι πολλά και σημαντικά.

Η παραολύμπια περιοχή του δήμου Δίου - Ολύμπου, καλύπτεται από πολλές αρχαιολογικές θέσεις, διαφόρων εποχών, όπως: η Φίλα, το Ηράκλειον, τα Λειβηθρα, το Μούσειον, η Πίμπλεια, το Δίον, η Πιερίς, και η πόλη Πιερία, των οποίων η ανασκαφή κρίνεται αναγκαία.

Η συνένωση των χωριών της νότιας Πιερίας σ' ένα δήμο, δίνει στο νέο δήμο, το προνόμιο των πολλών αρχαιολογικών χώρων. Επομένως είναι ευκαιρία για το νεοσύστατο δήμο Δίου - Ολύμπου, να ενώσει τις προσπάθειές του με την αρχαιολογική υπηρεσία, για τη συνέχιση των ανασκαφών στις θέσεις όπου έχουν αρχίσει και για την έναρξη των ανασκαφών στους υπόλοιπους αρχαιολογικούς χώρους.

Είναι επιτακτική η ανάγκη, για την κατασκευή ενός νέου μουσείου, = «Μουσείο Ολύμπου», όπου θα φυλάσσονται τα ευρήματα των ανασκαφών της ευρύτερης περιοχής του δήμου Δίου - Ολύμπου. Γιατί λίγοι δήμοι συνδυάζουν το θεϊκό βουνό, τις αρχαιότητες και τις καθαρές ακτές.

ΤΖΙΟΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Φιλολόγος - Αρχαιολόγος